

Association of Knowledge Transfer Offices and Professionals

Asociace institucí a odborníků transferu znalostí, o.s.

Klimentská 20, 110 00 Praha 1, Česká republika

E-Mail: aktop@aktopcr.cz

Bariéry úspěšného transferu znalostí

Ivan Dobiáš

Jak zlepšit transfer technologií z univerzit do aplikační sféry?

Seminář AKTOP 2008

Praha, 19. listopadu 2008

Bariéry úspěšného transferu znalostí

- n agenda
- n teorie & realita
- n pojmenování problémů
- n východiska

Bariéry úspěšného transferu znalostí agenda

Transfer znalostí nebo inovace?

Problém: co je vlastně inovace – definice?

"Inovace je obnova a rozšíření škály výrobků a služeb a s nimi spojených trhů, vytvoření nových metod výroby, dodávek a distribuce, zavedení změn řízení, organizace práce, pracovních podmínek a kvalifikace pracovní síly.,,

(Národní inovační strategie ČR, Praha 2004)

Bariéry úspěšného transferu znalostí agenda

Transfer znalostí nebo inovace?

Problém: co je vlastně inovace – definice?

- u **Inovace postupů** – realizace nového nebo podstatně zlepšeného způsobu výroby nebo poskytování služeb.
- u **Organizační inovace** – realizace nového způsobu organizace obchodních praktik podniků, pracoviště nebo vnějších vztahů.

(Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR)

Bariéry úspěšného transferu znalostí agenda

Transfer znalostí nebo inovace?

Problém: co je vlastně inovace – definice?

"Inovace je úspěšné využívání nových myšlenek.,, (často citovaná definice UK Department of Trade & Industry)

The value of an idea lies in the using of it. (T. A. Edison)

Business Innovation – o jejím úspěchu hlasuje zákazník **vlastní** peněženkou.

Bariéry úspěšného transferu znalostí agenda

Transfer znalostí:

- n je proces, činnost, služba
- n které provádějí kanceláře a odborníci
- n ve prospěch osob, institucí a podniků
- n s cílem využít, zhodnotit, komercializovat
- n poznatky výzkumu, znalosti, know-how, patenty a licence

Bariéry úspěšného transferu znalostí agenda

Transfer znalostí je proces, činnost, služba, které umožňují (zajišťují):

- n ekonomický přínos původci znalosti a vykonavateli majetkových práv
- n inovační potenciál nabyvatele, který lze zhodnotit v produkci a ve službách jako konkurenční výhodu
- n daňový výnos státu a veřejných rozpočtů

Bariéry úspěšného transferu znalostí agenda

Transfer znalostí provádějí kanceláře a odborníci jako

- n organizační součásti institucí,
- n samostatné jednotky v majetkovém vlivu instituce
- n nezávislé jednotky na smluvní bázi
- n nezávislé jednotky vybrané pro jednotlivé případy

Bariéry úspěšného transferu znalostí agenda

Na transferu znalostí by proto měl mít zájem:

- u původce jako autor a vlastník invence
- u instituce jako vykonavatel majetkových práv
- u podnikatel
- u zprostředkující kancelář
- u stát a společnost

Association of Knowledge Transfer Offices and Professionals

Asociace institucí a odborníků transferu znalostí, o.s.

Klimentská 20, 110 00 Praha 1, Česká republika

E-Mail: aktop@aktopcr.cz

Bariéry úspěšného transferu znalostí

Šedá je teorie
a zelený je strom života.

Bariéry úspěšného transferu znalostí teorie & realita

Zájem původce

teorie:

- u původce má zájem na co nejvýhodnějším uplatnění svých znalostí

realita:

- u původce má zájem o co nejlepší ocenění v rámci vědecké komunity, instituce a grantové soutěže
- u výnos z transferu znalostí je nejistý a vyžaduje práci „navíc“

Bariéry úspěšného transferu znalostí teorie & realita

Zájem instituce

teorie:

- u ekonomické zhodnocení poznatků a výkon vlastnických práv je přínosem

realita:

- u chybí přímá motivace
- u s výjimkou oborů s tradicí licenční politikou náklady v krátkodobém horizontu několikanásobně převyšují možné výnosy

Bariéry úspěšného transferu znalostí teorie & realita

Zájem instituce

teorie:

- u instituce má vlastní mechanismy a nástroje komercializace znalostí

realita:

- u takové mechanismy a nástroje mají jen některé instituce
- u realizace transferu znalostí není systematickou činností nebo má řadu problémů

Bariéry úspěšného transferu znalostí teorie & realita

a proto ...

Dne 10. 4. 2008 přijala Evropská komise dokument „**Recommendation on the management of intellectual property in knowledge transfer activities and Code of Practice for universities and other public research organisations**“:

http://ec.europa.eu/enterprise/innovation/index_en.htm#3.

Bariéry úspěšného transferu znalostí teorie & realita

a proto ...

Reforma VaVal – opatření 7.1.5:

„povinnost výzkumných organizací vytvořit pro aplikovaný VaV funkční systém ochrany duševního vlastnictví, transferu a komercializace výsledků“

(u příjemců účelové státní podpory aplikovaného výzkumu a vývoje bude zákonem zavedena povinnost takový systém doložit – viz bod 2.3.5)

Bariéry úspěšného transferu znalostí teorie & realita

Zájem podnikatele (téma přesahuje formát příspěvku)

teorie:

- u neustávající inovace produktů a služeb je základem podnikatelského úspěchu

realita:

- u globální trh a ekonomické vlivy mají řádově vyšší dopad na podnikání
- u postoje podniků k inovacím jsou závislé na jejich velikosti a na povaze podnikání

Bariéry úspěšného transferu znalostí teorie & realita

Zájem zprostředkující kanceláře

teorie:

- ☐ kancelář je hmotně zainteresována na úspěšném transferu znalostí

realita:

- ☐ vzhledem k mizivým skutečným výnosům komercializace je tato otázka ve většině institucí bezpředmětná
- ☐ náklady instituce na provoz kanceláře závisejí na jejím statutu

Bariéry úspěšného transferu znalostí teorie & realita

Zájem státu a společnosti

teorie:

- transfer znalostí umožní zvýšit konkurenční schopnost podniků a Společenství

realita:

- příliv levného zboží a plagiátů do EU
- globální tlaky recese na chování podniků
- snižování nákladů přenesením výroby do nízkonákladových zemí

Association of Knowledge Transfer Offices and Professionals

Asociace institucí a odborníků transferu znalostí, o.s.

Klimentská 20, 110 00 Praha 1, Česká republika

E-Mail: aktop@aktopcr.cz

Bariéry úspěšného transferu znalostí

V čem jsou tedy hlavní problémy?

Bariéry úspěšného transferu znalostí pojmenování problémů

Dominantní problémy transferu znalostí a inovací nejsou v podpoře či v míře podpory, mají hlubší příčiny:

- u mentální
- u politicko-morální
- u technicko-politické
- u ekonomické a právní

Bariéry úspěšného transferu znalostí pojmenování problémů

Mentální problémy

(pozůstatky doby nedávno minulé) :

- u podvědomá neúcta k soukromému vlastnictví
- u obecně nízké právní vědomí ve vazbě na špatnou vymahatelnost práva
- u podnikání má pejorativní příchut'

> Zvažuje se výměna bytu bez souhlasu majitele

Výměnu bytů by mohli nájemníci provést i

účetní. Nájemníci by majitelům domů jen předložili dohodu o výměně. Pokud by majitel do

30 > ČKA: další obvinění

hod v kauze 500 milionů ztracených z dceřiné firmy České konsolidační agentury (ČKA)

pre společnosti Galileo Real

ČR padlo další obvinění. Protikorupční policie stíhá muže jako uprchlého, uvedl její mluvčí Roman Skřepek. Podle ČTK se jedná o **podnikatele Miloše Skořepu**.

Bariéry úspěšného transferu znalostí pojmenování problémů

Politicko-morální problémy (problémy přinesla doba
současná) :

- ▣ vědecký pracovník neumí být loajální zaměstnanec
- ▣ ať svět vidí, jaký jsem pašák – nemám co tajit, jde o veřejný zájem
- ▣ výsledek získaný za veřejné peníze patří všem
- ▣ body za každou cenu

Bariéry úspěšného transferu znalostí pojmenování problémů

Technicko-politické problémy (problémy přinesla
doba současná) :

- ▮ nedocenění podpůrných profesí VaV,
pro které je nezbytný dlouhý odborný
růst a zkušenosti
- ▮ střídání osob ve vrcholovém
managementu institucí VaV
- ▮ pseudodemokratické formy instalace
vrcholového managementu

Bariéry úspěšného transferu znalostí pojmenování problémů

Technicko-politické problémy (pokračování) :

- ▣ neexistence certifikovaného systému vzdělávání odborníků transferu znalostí (celoevropský problém)
- ▣ mnoho povolaných, málo vyvolených – projekty podpory transferu znalostí všech barev a velikostí, ale jen po dobu projektu
- ▣ spoléhání se na to, že nám někdo zvenku řekne, jak na to

Bariéry úspěšného transferu znalostí pojmenování problémů

Ekonomické a právní problémy (přesahuje
rámeček příspěvku) :

- u halasná formální podpora spolupráce
výzkumných institucí a podniků a
dotace z veřejných zdrojů
(celoevropský problém)
- u přehlížení právních a etických
problémů spolupráce
- u problém malých a velkých, nepřímá
podpora

Association of Knowledge Transfer Offices and Professionals

Asociace institucí a odborníků transferu znalostí, o.s.

Klimentská 20, 110 00 Praha 1, Česká republika

E-Mail: aktop@aktopcr.cz

Bariéry úspěšného transferu znalostí

Je to zoufalé?

Je, ale neklesejte na mysli!!!

Bariéry úspěšného transferu znalostí východiska

Jednoduchá a univerzální řešení neexistují.

Třetí cesty nikam nevedou.

Regulace fungují, až se pak divíme, kam to došlo.

**Jedinou možností, jak se zbavit
důsledků, je odstranit jejich příčiny.**

Bariéry úspěšného transferu znalostí východiska

Z hlediska státu, společnosti:

- u odstraňovat mentální a morální bariéry
 - « kultivace prostředí přirozené soutěživosti a podnikatelského ducha
 - « viditelné veřejné ocenění úspěchu a odvahy jej dosáhnout
 - « motivace jednotlivců na ekonomickém úspěchu bez formálních ukazatelů

Bariéry úspěšného transferu znalostí východiska

Z hlediska institucí:

- u odstraňovat technické a formální bariéry
 - « kultivace vnitřní komunikace
 - « viditelné veřejné ocenění úspěchu a odvahy jej dosáhnout
 - « motivace jednotlivců na ekonomickém úspěchu bez formálních ukazatelů
 - « vytvářet vnitřní mechanismy a nástroje komercializace znalostí – viz Reforma a Doporučení EK

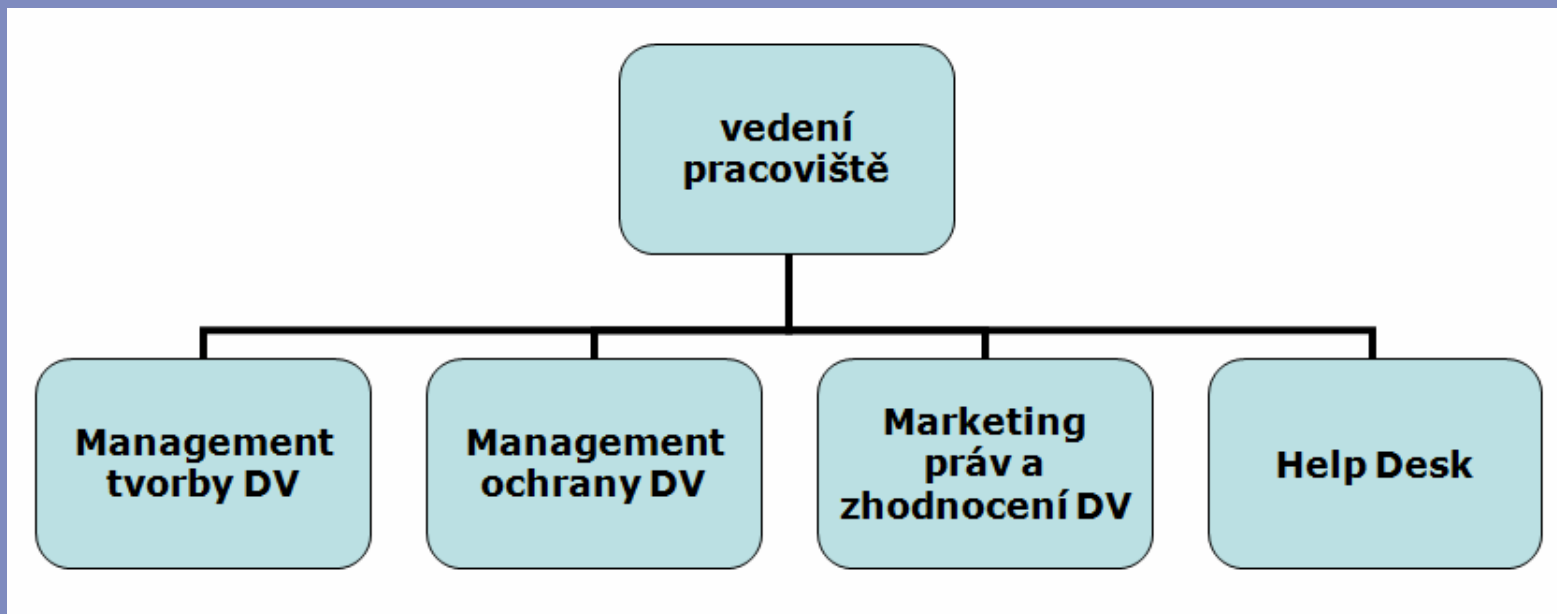
Bariéry úspěšného transferu znalostí východiska

Vnitřní mechanismy a nástroje komercializace znalostí:

- u série vnitřních předpisů o nakládání s duševním vlastnictvím a o profitu z jeho využití
- u útvar/osoba zajišťující na profesionální úrovni agendy spadající do managementu duševního vlastnictví a do komercializace znalostí – kancelář KM (Knowledge Management)

Bariéry úspěšného transferu znalostí pracoviště transferu znalostí

Hlavní funkce pracoviště

Bariéry úspěšného transferu znalostí pracoviště transferu znalostí

Hlavní funkce pracoviště

Management duševního vlastnictví (Pracoviště MDV)	Činnosti	Lze zajistit:	
	Management tvorby duševního vlastnictví		
	metodická podpora	INT	EXT
	vzdělávání pracovníků	INT	EXT
	informace a komunikace	INT	
	scouting	INT	
Management ochrany duševního vlastnictví			
	vnitřní předpisy instituce	INT	EXT
	projekty a smlouvy o řešení	INT	
	priority a strategie	INT	
	právní podpora	INT	EXT
	patentové řízení	INT	EXT
Marketing práv a zhodnocení duševního vlastnictví			
	komunikace, Public Relation a prezentace	INT	EXT
	komerční hodnota a tržní potenciál	INT	EXT
	licencování	INT	EXT
	finanční benefit	INT	EXT
	ekonomické analýzy	INT	EXT

Association of Knowledge Transfer Offices and Professionals

Asociace institucí a odborníků transferu znalostí, o.s.

Klimentská 20, 110 00 Praha 1, Česká republika

E-Mail: aktop@aktopcr.cz

Bariéry úspěšného transferu znalostí východisko

Transfer znalostí?
Transfer znalostí!!!